

MUZEJSKI DOKUMENTACIJSKI CENTAR

29. IZLOŽBA
IZDAVAČKE DJELATNOSTI
HRVATSKIH MUZEJA I GALERIJA

INTERLIBER - 33. međunarodni sajam knjiga i učila
Zagrebački velesajam, 10. - 14. studenoga 2010.

Zagreb, 2010.

Izdavač: Muzejski dokumentacijski centar
Ilica 44/II, 10000 Zagreb
tel.: 01/4847 897, 4847 914
faks: 01/4847 913
<http://www.mdc.hr>

Za izdavača: Višnja Zgaga

Urednica: Snježana Radovanlija Mileusnić

Kataloški podaci: Snježana Radovanlija Mileusnić (publikacije)
Denis Bučar (plakati)
Lada Dražin-Trbuljak (DVD)
Andrija Jurišić (razglednice, razno)

Lektura: Zlata Babić

Prijelom i tisak: Sveučilišna tiskara d.o.o.

Naklada: 400

Ovitak: plakat uz Međunarodni dan muzeja 18.5. 2010. : Muzeji za društveni sklad / dizajn i fotografije Boris Ljubičić. Zagreb : Muzejski dokumentacijski centar : HNK ICOM : Hrvatsko muzejsko društvo, 2010.

Publikaciju su financirali i izlazak iz tiska omogućili Ministarstvo kulture Republike Hrvatske i Gradski ured za kulturu Zagreb.

ISSN 1845-3686

ISBN 978-953-6664-20-7

Sadržaj

Predgovor	7	
Katalog muzejskih publikacija, muzejskih plakata, DVD-ova i ostale građe.....	11	
Biograd na moru	Zavičajni muzej Biograd na moru.....	11
Bjelovar	Gradski muzej Bjelovar	11
Buzet	Zavičajni muzej Buzet	12
Crikvenica	Muzej grada Crikvenice	12
Čakovec	Muzej Međimurja.....	13
Čazma	Gradski muzej Čazma	13
Dubrovnik	Dom Marina Držića	13
	Dubrovački muzeji - Kulturno-povijesni muzej	14
	Dubrovački muzeji - Muzej suvremene povijesti	16
	Dubrovački muzeji - Pomorski muzej.....	16
	Umjetnička galerija Dubrovnik	17
Đakovo	Muzej Đakovštine	18
	Spomen-muzej biskupa Josipa Jurja Strossmayera	19
Đurđevac	Centar za kulturu - Galerija Stari grad	19
Gornja Stubica	Muzeji Hrvatskog zagorja - Muzej seljačkih buna	20
Gospić	Muzej Like	20
Gradac	Zavičajna zbirka Gradac	21
Ilok	Muzej grada Iloka.....	21
Imotski	Zavičajni muzej Imotski.....	22
Jastrebarsko	Gradski muzej Jastrebarsko	23
Karlovac	Gradski muzej Karlovac.....	23
Kaštel Lukšić	Muzej grada Kaštela	24
Klanjec	Muzeji Hrvatskog zagorja - Galerija Antuna Augustinčića	25
Koprivnica	Muzej grada Koprivnice	26
Korčula	Gradski muzej Korčula	28
Krapina	Galerija grada Krapine	29
	Muzeji Hrvatskog zagorja - Muzej krapinskih neandertalaca.....	29
Križevci	Gradski muzej Križevci.....	31
Kumrovec	Muzeji Hrvatskog zagorja - Muzej "Staro selo" Kumrovec.....	32
Kutina	Muzej Moslavine	33
Labin	Narodni muzej Labin	33
Makarska	Gradska galerija Antuna Gojaka.....	34
	Gradski muzej Makarska.....	35
Mali Lošinj	Lošinjski muzej.....	35
Našice	Zavičajni muzej Našice	36
Novalja	Gradski muzej Novalja	37
Novi Vinodolski	Narodni muzej i galerija Novi Vinodolski.....	38
Novigrad	Muzej / Museo Lapidarium	39
Opatija	Hrvatski muzej turizma	40

Osijek	Arheološki muzej Osijek.....	40
	Galerija likovnih umjetnosti	41
	Muzej Slavonije	41
Ozalj	Zavičajni muzej Ozalj	42
Pazin	Muzej grada Pazina	43
Petrinja	Galerija "Krstó Hegedušić"	43
Poreč	Zavičajni muzej Poreštine - Museo del territorio parentino	44
Požega	Gradski muzej Požega	45
	Muzejska udruga istočne Hrvatske.....	46
Pula	Arheološki muzej Istre.....	46
	Povijesni muzej Istre - Museo storico dell' Istria	47
Rijeka	Muzej grada Rijeke.....	48
	Muzej informatike i informatičke tehnologije "Peek&Poke"	49
	Muzej moderne i suvremene umjetnosti	49
	Pomorski i povijesni muzej Hrvatskog primorja	50
Rovinj	Zavičajni muzej grada Rovinja	51
Samobor	Galerija Prica	52
	Samoborski muzej	53
Senj	Gradski muzej Senj.....	54
Sesvete	Muzej Prigorja.....	54
Sinj	Muzej Cetinske krajine.....	55
Sisak	Gradska galerija Striegl.....	55
	Gradski muzej Sisak	55
Slatina	Zavičajni muzej Slatina	57
Slavonski Brod	Galerija umjetnina grada Slavonskog Broda	58
	Muzej Brodskog Posavlja	59
Split	Arheološki muzej Split.....	59
	Etnografski muzej Split	60
	Galerija umjetnina Split.....	61
	Hrvatski pomorski muzej.....	62
	Muzej grada Splita.....	62
	Muzej hrvatskih arheoloških spomenika.....	63
	Muzeji Ivana Meštrovića	65
	Prirodoslovni muzej i zoološki vrt	65
Sveti Ivan Zelina	Muzej Sveti Ivan Zelina	66
Šibenik	Muzej grada Šibenika	66
Trilj	Muzej triljskog kraja	67
Trogir	Muzej grada Trogira	68
Umag	Muzej grada Umaga - Museo civico di Umago	68
Valpovo	Muzej Valpovštine	69
Varaždin	Gradski muzej Varaždin	70
Velika Gorica	Galerija Galženica	71
Vid-Metković	Arheološki muzej Narona.....	71
Vinkovci	Gradski muzej Vinkovci.....	72
Virovitica	Gradski muzej Virovitica	73
Vukovar	Gradski muzej Vukovar	74

Zadar	Arheološki muzej Zadar.....	75
	Muzej antičkog stakla u Zadru	75
	Narodni muzej Zadar	76
	Stalna izložba crkvene umjetnosti (SICU)	76
Zagreb	Arheološki muzej u Zagrebu.....	77
	Etnografski muzej Zagreb	78
	Galerija "Milan i Ivo Steiner"	79
	Galerija Klovićevi dvori.....	79
	Galerija Zvonimir	80
	Gliptoteka HAZU	81
	Hrvatski muzej naivne umjetnosti	81
	Hrvatski povijesni muzej	82
	Hrvatski prirodoslovni muzej.....	83
	Hrvatski školski muzej.....	84
	Hrvatsko muzejsko društvo	84
	HT muzej.....	85
	Javna ustanova "Zbirka umjetnina Ante i Wiltrud Topić Mimara" - Muzej Mimara.....	85
	Kabinet grafike HAZU	86
	Memorijalna zbirka Jozo Kljaković.....	87
	Moderna galerija	87
	Muzej grada Zagreba.....	89
	Muzej policije u osnutku	90
	Muzej suvremene umjetnosti	91
	Muzej za umjetnost i obrt.....	92
	Muzeji Ivana Meštrovića - Atelijer Meštrović	93
	Muzejski dokumentacijski centar	94
	Muzejsko kazališna zbirka Odsjeka za povijest hrvatskog kazališta..	94
	Tehnički muzej	95
	Tiflološki muzej	97
	Umjetnički paviljon u Zagrebu	98
Zaprešić	Muzej "Matija Skurjeni"	99
Zlatar	Galerija izvorne umjetnosti Zlatar	99
Županja	Zavičajni muzej Stjepana Grubera.....	100

Predgovor

Izbor iz muzejskog nakladništva 2009. - 2010. g.

Izložbe izdavačke djelatnosti hrvatskih muzeja i galerija što ih Muzejski dokumentacijski centar (MDC) organizira već 29. godinu u sklopu Interlibera - međunarodnog sajma knjiga i učila, jedinstvena su prilika da se na jednome mjestu okupe i pregledaju svi muzejski izdavački proizvodi nastali tijekom jedne godine. Redovito održavanje izložaba, koje podržavaju brojni hrvatski muzeji svojim odazivom akciji, omogućuje kontinuirani uvid u cjelokupnu muzejsku izdavačku djelatnost te praćenje razvoja i trendova u hrvatskome muzejskom nakladništvu. To je jedinstvena prilika za posjet imaginarne muzejske knjižare s najkraćim godišnjim radnim vremenom od samo pet dana trajanja sajma. U nedostatku stvarnoga prostora, to je ujedno i jedina prilika ljubiteljima muzejskih sadržaja da eventualno nadoknade nešto propušteno iz bogate i raznolike kulturne ponude muzejskih izložbenih prostora i radionica ili da se u muzejske prostore kao aktivne konzumente muzejske ponude privuče nova publika.

Okupljene na jednome mjestu - na izložbenom prostoru MDC-a, muzejske publikacije plijene pozornost svojom brojnošću i atraktivnim izgledom, a posebice svojim sadržajem, koji je rezultat stručnih i znanstvenih napora muzejskih stručnjaka i njihovih suradnika.

No svake se godine u mnoštvu novih izdanja izdvaja neki segment muzejskoga nakladništva. Stoga smo prijašnjih godina nastojali upozoriti na neka od iznimnih ostvarenja među specifičnim muzejskim publikacijama (katalogima muzejskih zbirki i izložaba, vodičima po stalnim muzejskim postavima), na prve elektroničke publikacije na CD-ROM-ovima kao idealnome mediju za pohranu multimedijских informacija o izložbenim događanjima, na velike izdavačke projekte prepoznate i nagrađivane prestižnim nacionalnim i međunarodnim nagradama te na specifičnosti muzejske periodike koja se ubraja u najstarija izdanja iz humanističkih znanosti.

U ovogodišnjem korpusu muzejskoga nakladništva (koji obuhvaća 635 tiskanih publikacija, 6 elektroničkih publikacija na CD-ROM-ovima, 9 DVD-ova, 236 muzejskih plakata) u izdanju 118 muzeja i galerija iz 66 gradova i mjesta iz cijele Hrvatske prvi se put brojnošću novih naslova te iznimnošću i kvalitetom tekstova i popratne ilustrativne građe izdvajaju muzejska edukativna izdanja za djecu.

To je još očitije zato što se to područje muzejskoga nakladništva nikada nije smatralo jednim od važnih oblika muzejske komunikacije s publikom. Radovi za djecu objavljeni su sporadično i najčešće u "kućnoj izradi", u obliku fotokopiranih radnih listića koji su pratili pojedine tematske izložbene projekte. Profiliranjem novoga stručnog muzejskog osoblja - muzejskih pedagoga, kao i snažnim okretanjem muzeja prema svim članovima društvene zajednice u kojima djeluju, muzejsko se izdavaštvo za djecu razvilo u respektabilnu i sveprisutnu muzejsku djelatnost. To potvrđuju najnovija izdanja predstavljena i na ovogodišnjoj 29. izložbi.

Među njima posebnu pozornost plijene slikovnice.

One se, naime, u hrvatskome muzejskom izdavaštvu pojavljuju relativno kasno. Nakon slikovnice Drage Hedla *Žuti vrtuljak*, koja je objavljena krajem 1980-ih, proći će desetak

godina da se ta književna forma opet pojavi u muzejskome nakladničkom korpusu. Kasnih 1990-ih dva će se velika zagrebačka muzeja odlučiti za slikovnicu kao pomagalo za pojednostavnjeno i dječjoj dobi razumljiv opis i tumačenje sadržaja pojedinih muzejskih zbirki (slikovnica *Priča iz pčelinjeg grada* Ljubice Koren-Željкове, s ilustracijama Ivica Antolčića, Tehnički muzej, Zagreb, 1997. i slikovnica Anice Ribičić-Županić *O sagu i staklu*, Muzej Mimara, Zagreb, 1998.). Od 2000-ih počelo je razdoblje ponovnoga snažnijeg buđenja muzejskoga izdavaštva za djecu, pa se dječje biblioteke popunjavaju vrijednim muzejskim slikovnicama, među kojima su *Kapljica i kamen* Damira Lackovića i Trpimira Vedriša (Zagreb, Hrvatski prirodoslovni muzej, 2008.), serija slikovnica s glavnim junakom Franjom Žučkom u izdanju Gradskog muzeja Varaždin (2008.), slikovnica *Prakrapinci i prapišpilinci* Paje Kanižaja u izdanju Muzeja evolucije i nalazišta pračovjeka Hušnjakovo (2006.) i dr.

Tom su se nizu pridružile i najnovije slikovnice koje predstavljamo na 29. izložbi.

Muzej Like Gospić ostvario je, u suradnji s Gradskim muzejom Korčula, muzejsko-pedagoški projekt izrade slikovnice *Nikola Tesla: izumitelj budućnosti* (Gospić, 2010.), u kojemu su ilustracije izradila djeca iz Teslina rodnog Smiljana. Slikovnica je izrađena po uzoru na slikovnicu *Marko Polo* (Korčula, 2005.) kustosice korčulanskog muzeja Sani Sardelić, u kojoj su priču o svojem sugrađaninu i svjetski poznatome putniku oslikala djeca Korčule.

U izdanju Muzeja-Museo Lapidarium, pod vodstvom Denise Zlobec, odgojiteljice i pjesnikinje za djecu, objavljena je druga didaktička slikovnica iz edicije "Bakina bilježnica" *Trikovi iz prošlih vremena* (2010.). I ona je, kao i prva, s naslovom *Pjetlić bake Argije*, nastala suradnjom najmlađih i najstarijih građana Novigrada - predškolske djece i štićenika staračkog doma. Ilustrirala su je djeca na temelju priča i sjećanja najstarijih Novigrada, a pisana je usporedno na hrvatskome i talijanskom jeziku, uz niz različitih zadataka koji prate tekst i aktivno uključuju male čitače u usvajanje moralnih vrijednosti i humanih poruka kroz igru.

Muzej Slavonije nedavno je objavio slikovnicu ilustratora i pisca Stanislava Marijanovića *Čudovišta u muzeju: iliti 1. tvrđavski rat za muzej protiv dosada nepoznatih čudovišta* (2010.). Najnovije zgrade Marijanovićevih čudovišta, dječjem čitateljstvu poznatih iz *Enciklopedije čudovišta*, zbivaju se u prostorima Muzeja Slavonije, kao u jednome od slabije posjećenih mjesta, te osim uzbudljive i zabavne priče za djecu, otvaraju i nekoliko ozbiljnih problemskih pitanja: zašto su muzeji prazni, kome služe i kako?

Jedan od najmlađih muzeja u Hrvatskoj, Muzej Triljskoga kraja, objavio je slikovnicu o Gaju Laberiju, rimskom dječaku koji je živio i među prvima igrao nogomet u okolici Trilja, o čemu svjedoči dječakov nadgrobni spomenik iz 1. st. pr. Krista s likom mladića koji je prigrlio nogometnu loptu. Ibrahim Agačević, uz stručnu pomoć kustosice triljskoga muzeja Angele Tabak i ilustracije Zorana Perdića Lukačevića, ispričao je *Priču o Gaju Laberiju* (2009.) potaknut tim materijalnim dokazom da se prvi nogomet igrao na prostoru današnje Hrvatske, i to u gradu Trilju.

Nakon umjetničkih slikovnica-pjesmarica Paje Kanižaja *Naivku sliku uz haiku: propjevale slike* (2007.), Saliha Isaaca *Vjedro na izvoru* (2008.) i Luke Paljetka *Pjesme za slike* (2009.), Hrvatski muzej naivne umjetnosti objavio je najnoviju slikovnicu *Prstenovanje ptica: dopjevci i prepjevci slika i kipića* (2010.) sa stihovima Saliha Isaaca. U tim se slikovnicama isprepleću reprodukcije umjetničkih djela naive iz fundusa Muzeja, umjetnički stihovi renomiranih pjesnika te dječji likovni radovi nastali kao rezultat njihova poimanja likovne i pjesničke teme u sklopu edukativnih aktivnosti Muzeja i kreativnih radionica.

Zavičajni muzej Poreštine objavio je slikovnicu Dubravka Mihanovića *Kratka pripovijest o Zvanetu Nedostojnom, gospodaru palače Sinčić (jedna priča iz dva vremena)* s ilustracijama Srđane Modričić (2009.). Ta je slikovnica dobila nagradu *Lice knjige* (2008.-2009.) i uvrštena je u izbor od 27 naslova hrvatskih nakladnika za izložbu Book Art International, u sklopu Međunarodnog sajma knjiga u Frankfurtu (2010.). Autori su u svoju maštovitu priču iz povijesti grada Poreča utkali pouku za male čitače da "imati znači nemati, ako to što imaš ne želiš ni s kim podijeliti".

Muzej grada Splita objavio je svoju prvu knjigu za djecu *Priče iz muzeja* (2010.), u kojoj je dramaturg i novinar Jasen Boko na djeci pristupačan i zanimljiv način predstavio kulturnu baštinu grada Splita, a likovni ju je umjetnik Edvin Dragičević popratio ilustracijama. Knjiga donosi 30 priča iz splitske povijesti u kojima su opisani neki ključni momenti u gradskom životu, neki stvarni ljudi te najpoznatije gradske legende poput one o Dioklecijanu i vepru.

Osim slikovnica, muzeji su odabrali i formu stripa, koju je prva upotrijebila Marija Šercar u svojoj slikovnici *Martin iz Zagreba, Martin u Zagreb: iz povijesti zagrebačkih cehova* (Zagreb, Hrvatski povijesni muzej, 1991.) kako bi pojednostavnjeno opisala povijest zagrebačkih cehova.

Gradski muzej Karlovac objavio je strip *Izgnubljeno žezlo* kao prvu epizodu arheološkoga stripa *Pogledalove kronike* (2010.) ilustratora Peđe Mihajlović-Cetinjanina i autorice priče Lane Bitenc. Ta je strip-serija zamišljena kao hrvatska inačica svjetski poznatog strip-serijala o zgodama Asterixa i Obelixa, a ideja se rodila tijekom arheoloških istraživanja na lokalitetu Turska kosa.

Muzeji Ivana Meštrovića objavili su strip-slikovnicu *Meštrovićev san* (2010.), u kojoj je ispričana Meštrovićeva biografija likovnim radovima Likovno-scenske skupine Dječjeg vrtića Kaštelet, DV-a Marjan, Split.

Recentnim su muzejsko-edukativnim korpusom obuhvaćene i radne bilježnice (*Uspomene (na) jednog bana* autorice Jelene Hotko, Hrvatski povijesni muzej, 2010., i dr.), tematski vodiči kroz stalne postave (*Zavrtimo drveni kotač kroz stalne postave Muzeja "Staro selo" Kurnovec* Tatjane Brlek), katalozi edukativnih radionica, bojanke, pa čak i jedan animirani film na DVD-u (*Animirani Božić*, Novigrad, Muzej-Museo Lapidarium, 2009.).

Osim djeci, muzeji su se svojim najnovijim izdanjima obratili i posjetiteljima s posebnim potrebama. Zagrebačka Moderna galerija objavila je dva izuzetno kvalitetna multisenzorska vodiča za slijepe i slabovidne osobe o djelima iz Galerije izloženima u Taktilnoj galeriji autorice Nataše Jovičić, a Muzej grada Zagreba svoj je vodič kroz stalni postav na Braillovu pismu iz 2005. g. autorice Vesne Leiner objavio i na engleskom jeziku (*Guide to Zagreb City Museum: the guide is meant for the blind, partially-sighted, deaf-blind and all those who have difficulties with seeing*, 2010.).

Navedeni izbor publikacija djelić je bogatoga izdavačkog korpusa iz kataloškog popisa, koji sadržava i podatke o njihovim izdavačima iz Registra muzeja, galerija i zbirki Republike Hrvatske koji se vodi kao jedna od javno dostupnih baza podataka MDC-a (URL:www.mdc.hr).

Snježana Radovanlija Mileusnić

